

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Національного агентства
з питань запобігання корупції

№ _____

**ЗВІТ
ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ
НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА
З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ**

за 2017 рік

ЗМІСТ

Вступне слово Голови Національного агентства Корчак Н.М. -----	3
I. Загальна інформація про Національне агентство з питань запобігання корупції -----	4
1. Місія-----	4
2. Основні завдання-----	5
3. Обличчя органу: керівництво-----	7
4. Організаційна структура-----	9
II. Заходи, реалізовані за функціональними напрямками Національного агентства з питань запобігання корупції -----	11
1. Антикорупційна політика-----	11
2. Організація заходів із запобігання та виявлення корупції-----	17
3. Моніторинг дотримання законодавства про конфлікт інтересів та інших обмежень щодо запобігання корупції-----	21
4. Контроль та перевірка декларацій, моніторинг способу життя осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування-----	24
5. Діяльність у сфері запобігання політичній корупції-----	26
III. Діалог та партнерство -----	28
1. Співпраця з державними органами-----	28
2. Взаємодія з громадськістю, діяльність Громадської ради при Національному агентстві-----	28
3. Міжнародне співробітництво та міжнародна технічна допомога-----	29
IV. Кадрове забезпечення -----	32
1. Структура та персонал-----	32
2. Заміщення вакантних посад в Національному агентстві-----	35
3. Навчання і розвиток персоналу-----	36
V. Фінансово-господарська діяльність -----	39
VI. Основні пріоритетні завдання Національного агентства з питань запобігання корупції на 2018 рік -----	41
Додатки -----	43

Вступне слово Голови Національного агентства

Шановні друзі, колеги, міжнародні партнери!

Боротьба проти корупції стала нагальною потребою для українського суспільства та ключовою вимогою громадян нашої держави, міжнародних фінансових інституцій, іноземних інвесторів, Європейського Союзу.

Українська корупція та корупційні механізми – не унікальне явище, тому що корупційні злочини в усіх країнах світу мають однаковий характер. Це незаконне заволодіння майном у результаті зловживання владою або службовим становищем; упередженість під час проведення тендерів; корупційні схеми працевлаштування; провладний тиск; незаконне фінансування партій; шахрайство з державними коштами; захоплення земельних ділянок; одержання хабарів.

Сьогодні ми можемо сміливо говорити про те, що зроблено в Україні ціною неймовірних зусиль та силами величезної кількості людей. Це імплементація низки антикорупційних законодавчих ініціатив та нове законодавство щодо судової влади і прокуратури; демократизація політичної системи; проведення адміністративної реформи, реформування професійної публічної служби; впровадження публічних електронних порталів та веб-ресурсів з відкритими даними тощо.

В Україні нарешті діє інститут антикорупційної превенції – впливовий інструмент запобігання корупції, виявлення та усунення корупційних проявів. Доказом цього є десятки тисяч запитів, листів і звернень, повідомлень про правопорушення, які надходять до Національного агентства з проханнями надати роз'яснення і рекомендації, звернути увагу та провести перевірку.

Кожен такий лист чи повідомлення – це свідомі дії людини, яка проявляє нетерпимість до корупції та виявляє повагу до Закону. Таким чином, кожен з нас є учасником антикорупційних реформ. Ми, усі громадяни України, несемо відповідальність за власні вчинки. За те, яким буде наше спільне завтра. Про це слід пам'ятати.

З повагою

***Наталія Корчак,
Голова Національного
агентства***

I. Загальна інформація про Національне агентство з питань запобігання корупції

1. Місія

Національне агентство запобігає корупції та сприяє формуванню доброчесності і нульової терпимості до корупції в державі та суспільстві, розвитку вільного від корупції бізнесу.

Місія Національного агентства відображає вплив, який має стати результатом його роботи.

Відповідно до положень Закону України "Про запобігання корупції" Національне агентство з питань запобігання корупції (далі – Національне агентство) є центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, який забезпечує формування та реалізує державну антикорупційну політику.

Національне агентство у межах, визначених цим та іншими законами, є відповідальним перед Верховною Радою України і підконтрольним їй та підзвітним Кабінету Міністрів України.

Національне агентство утворюється Кабінетом Міністрів України відповідно до Конституції України, Закону України "Про запобігання корупції" та інших законів України.

Питання діяльності Національного агентства у Кабінеті Міністрів України представляє Голова Національного агентства.

Правову основу діяльності Національного агентства становлять Конституція України, міжнародні договори, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, Закону України "Про запобігання корупції" та інші закони України, а також прийняті відповідно до них інші нормативно-правові акти.

Закон України "Про центральні органи виконавчої влади" та інші нормативно-правові акти, що регулюють діяльність органів виконавчої влади, а також Закон України "Про державну службу" застосовуються до Національного агентства, його членів, службовців та працівників його апарату, а також до його повноважень стосовно уповноважених підрозділів в частині, що не суперечить цьому Закону.

Національне агентство є правомочним з моменту призначення більше половини його загального кількісного складу.

Національне агентство як центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України, було утворене постановою Кабінету Міністрів України від 18 березня 2015 року № 118.

З огляду на правову природу та обсяг компетенції в системі державних органів України Національному агентству відведено роль превентивної антикорупційної інституції, відповідальної за формування та моніторинг реалізації антикорупційної політики в державі, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, здійснення фінансового контролю за майновим станом публічних службовців та моніторингу їх способу життя, державне фінансування політичних партій та реалізацію інших, визначених Законом України "Про запобігання корупції" та міжнародними зобов'язаннями України, превентивних антикорупційних механізмів, у тому числі забезпечення ведення Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення.

2. Основні завдання

Обсяг та межі компетенції Національного агентства визначені Законом України "Про запобігання корупції".

До повноважень Національного агентства належать:

аналіз стану запобігання та протидії корупції в Україні, діяльності державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування у сфері запобігання та протидії корупції;

аналіз статистичних даних, результатів досліджень та іншої інформації стосовно ситуації щодо корупції;

розроблення проектів Антикорупційної стратегії та державної програми з її виконання, здійснення моніторингу, координації та оцінки ефективності виконання Антикорупційної стратегії;

підготовка та подання в установленому законом порядку до Кабінету Міністрів України проекту національної доповіді щодо реалізації засад антикорупційної політики;

формування та реалізація антикорупційної політики, розроблення проектів нормативно-правових актів з цих питань;

організація проведення досліджень з питань вивчення ситуації щодо корупції;

здійснення моніторингу та контролю за виконанням актів законодавства з питань етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняних до них осіб;

координація та надання методичної допомоги щодо виявлення державними органами, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування корупціогенних ризиків у своїй діяльності та реалізації ними заходів щодо їх усунення, у тому числі підготовки та виконання антикорупційних програм;

здійснення в порядку, визначеному цим Законом, контролю та перевірки декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, зберігання та оприлюднення таких декларацій, проведення моніторингу способу життя осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування;

здійснення у порядку та в межах, визначених законом, державного контролю за дотриманням встановлених законом обмежень щодо фінансування політичних партій, законним та цільовим використанням політичними партіями коштів, виділених з державного бюджету на фінансування їхньої статутної діяльності, своєчасністю подання звітів партій про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру, звітів про надходження і використання коштів виборчих фондів на загальнодержавних та місцевих виборах, повнотою таких звітів, звіту зовнішнього незалежного фінансового аудиту діяльності партій, відповідністю їх оформлення встановленим вимогам, достовірністю включених до них відомостей;

затвердження розподілу коштів, виділених з державного бюджету на фінансування статутної діяльності політичних партій, відповідно до закону;

забезпечення ведення Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення;

координація в межах компетенції, методичне забезпечення та здійснення аналізу ефективності діяльності уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції;

погодження антикорупційних програм державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, розробка типової антикорупційної програми юридичної особи;

здійснення співпраці з особами, які добросовісно повідомляють про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень цього Закону (викривачами), вжиття заходів щодо їх правового та іншого захисту, притягнення до відповідальності осіб, винних у порушенні їх прав, у зв'язку з таким інформуванням;

організація підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації з питань, пов'язаних із запобіганням корупції, працівників державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим, посадових осіб місцевого самоврядування (крім підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування);

надання роз'яснень, методичної та консультаційної допомоги з питань застосування актів законодавства з питань етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняних до них осіб;

інформування громадськості про здійснювані Національним агентством заходи щодо запобігання корупції, а також реалізація заходів, спрямованих на формування у свідомості громадян негативного ставлення до корупції;

залучення громадськості до формування, реалізації та моніторингу антикорупційної політики;

координація виконання міжнародних зобов'язань у сфері формування та реалізації антикорупційної політики, співпраця з державними органами, неурядовими організаціями іноземних держав та міжнародними організаціями в межах своєї компетенції;

обмін інформацією з компетентними органами іноземних держав та міжнародними організаціями;

інші повноваження, визначені законом.

3. Обличчя органу: керівництво

Національне агентство є колегіальним органом, який утворюється і діє у складі п'яти членів Національного агентства, з числа яких обираються Голова Національного агентства та його заступник. Принцип колегіальності у роботі Національного агентства полягає у спільному (колективному) обговоренні на засіданнях Національного агентства і прийнятті рішень членами Національного агентства з питань, віднесених до його компетенції законодавством.

Наталія Корчак, Голова Національного агентства з питань запобігання корупції

Наталія Корчак як Голова Національного агентства організовує роботу Національного агентства, у тому числі координує роботу членів Національного агентства, контролює роботу працівників його апарату, скликає та проводить засідання Національного агентства, підписує протоколи засідань та рішення Національного агентства, у порядку, передбаченому законодавством, вирішує кадрові питання, приймає в установленому порядку рішення про розподіл бюджетних коштів, розпорядником яких є Національне агентство, затверджує штатний розпис та кошторис Національного агентства, здійснює представницькі функції щодо діяльності Національного агентства. Також відповідає за питання запобігання політичній корупції.

Юридичну освіту здобула у 1992 році у Київському університеті імені Тараса Шевченка. Доктор юридичних наук. З 1992 по 1995 роки навчалася в аспірантурі юридичного факультету Київського університету імені Тараса Шевченка. У період з 1994 по 1995 роки перебувала на посаді провідного спеціаліста відділу з питань недобросовісної конкуренції Антимонопольного комітету України. Після закінчення аспірантури в період з 1995 по 2003 роки працювала асистентом, а згодом доцентом, на кафедрі цивільного права і процесу Чернівецького університету імені Юрія Федьковича.

У 1996 році захистила кандидатську дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук на тему "Правові питання антимонопольного регулювання підприємницької діяльності в Україні". З 2004 по 2013 роки працювала в Юридичному інституті Національного авіаційного університету на посадах доцента, завідувача та професора кафедри господарського права та процесу. У період з 2013 по 2015 роки була доцентом кафедри адміністративного та фінансового права Національної академії прокуратури України, а з 2015 – доцентом кафедри адміністративно-правових дисциплін.

У 2015 році захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук на тему "Державне регулювання відносин конкуренції в Україні (господарсько-правовий аспект)".

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11 грудня 2015 року № 1284-р призначена членом Національного агентства з питань запобігання корупції.

28 березня 2016 року на засіданні Національного агентства одностайно обрана Головою Національного агентства.

Олександр Скопич, член Національного агентства з питань запобігання корупції

До компетенції Олександра Скопича належить аналіз корупційних ризиків у діяльності державних органів, погодження антикорупційних програм органів влади, розробка типової антикорупційної програми для юридичних осіб, а також моніторинг їх виконання, організація взаємодії з/між уповноваженими підрозділами (особами) з питань запобігання та виявлення корупції, співпраця з викривачами корупції та їх захист, перевірка органів державної влади з питань запобігання корупції.

З відзнакою закінчив Львівську комерційну академію за спеціальністю "Правознавство". Навчався в Національній академії державного управління при Президентіві України, отримав диплом з відзнакою магістра державного управління. Закінчив аспірантуру та здобув наукове звання кандидата наук з державного управління.

Має понад 12 років стажу державної служби в центральних та місцевих органах влади. З травня 2014 року по грудень 2015 року обіймав посаду заступника Голови Національного агентства України з питань державної служби.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11 грудня 2015 року № 1283-р призначений членом Національного агентства з питань запобігання корупції.

Олександр Серьогін, член Національного агентства з питань запобігання корупції

Олександр Серьогін є відповідальною особою Національного агентства за організаційне та інформаційне забезпечення представництва України

в Європейському суді з прав людини та виконання його рішень.

Кандидатура Олександра Серьогіна також схвалена для призначення Національним координатором з питань реалізації Стамбульського плану дій із боротьби з корупцією Антикорупційної мережі для Східної Європи та Центральної Азії Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР).

У 1999 році отримав повну вищу юридичну освіту, здобув кваліфікацію магістра міжнародного права, перекладача з англійської мови та був зарахований до аспірантури Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Викладацьку діяльність розпочав у 2000 році на посаді асистента, а з 2004 року – доцента кафедри міжнародного приватного та митного права Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

У 2002 році захистив кандидатську дисертацію та отримав науковий ступінь кандидата юридичних наук. Продовжуючи підвищувати кваліфікацію, у 2003 році здобув кваліфікацію експерта права ЄС. У 2007 році присвоєно вчене звання доцента кафедри міжнародного приватного та митного права.

Право на заняття адвокатською діяльністю отримав у 2004 році та розпочав індивідуальну адвокатську діяльність, яку з 2007 року продовжив у складі адвокатського об'єднання.

Установчою конференцією адвокатів Київської області у 2012 році був обраний до кваліфікаційної палати Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Київської області, куди був переобраний на другий термін Конференцією адвокатів Київської області у 2017 році.

Автор більше 60 наукових праць та публікацій з актуальних проблем приватного права, співавтор постатейного науково-практичного коментаря Цивільного кодексу України, науково-практичного коментаря Закону України "Про міжнародне приватне право", підручника з Міжнародного приватного права, Енциклопедії цивільного права України, Української дипломатичної енциклопедії, Великої української юридичної енциклопедії.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 серпня 2017 року № 542-р призначений членом Національного агентства з питань запобігання корупції, у зв'язку з цим зупинив адвокатську та викладацьку діяльність.

4. Організаційна структура Національного агентства

Структура управління Національного агентства складається з п'яти членів, які приймають рішення більшістю голосів, щонайменше – трьома голосами, відповідно до Регламенту Національного агентства. Колегіальна модель передбачає прийняття рішень на основі консенсусу. Допомогу членам Національного агентства надають особисті радники.

На кінець 2017 року Уряд призначив трьох членів Національного агентства

після конкурсного відбору, проведеного конкурсною комісією, половину складу якої представляло громадянське суспільство.

12 грудня 2017 року за результатами проведених конкурсів конкурсна комісія відібрала двох кандидатів для призначення на вакантні посади членів Національного агентства: Патюка Станіслава Станіславовича та Мангула Олександра Анатолійовича.

Діяльність членів Національного агентства забезпечує його апарат з граничною чисельністю, що встановлюється Урядом.

У своїй роботі апарат Національного агентства керується Положенням про апарат Національного агентства.

До складу апарату Національного агентства входять п'ять функціональних департаментів, що відповідають мандату Національного агентства і вісім допоміжних структурних підрозділів.

Допоміжні підрозділи підпорядковуються Голові Національного агентства. До них належать Адміністративний департамент, Департамент організаційного та кадрового забезпечення, Відділ правового забезпечення, Управління бухгалтерського обліку та звітності, Сектор внутрішнього аудиту, Сектор режимно-секретної роботи, а також Сектор запобігання та виявлення корупції в Національному агентстві.

Департаменти Національного агентства включають структурні підрозділи, сформовані за функціональним принципом, крім Департаменту фінансового контролю та моніторингу способу життя та Департаменту моніторингу дотримання законодавства про конфлікт інтересів та інших обмежень щодо запобігання корупції, підрозділи яких утворені за територіальним принципом.

Закон дозволяє Уряду створювати територіальні органи Національного агентства за його поданням.

II. Заходи, реалізовані за функціональними напрямками Національного агентства

1. Антикорупційна політика

З метою забезпечення ефективної реалізації завдань антикорупційної реформи та місії Національного агентства проведено роботу з організації низки комплексних заходів, спрямованих на удосконалення і розвиток державної антикорупційної політики.

Реалізація вказаних заходів здійснювалася на основі ґрунтовного аналізу стану запобігання та протидії корупції в Україні, діяльності державних органів та органів місцевого самоврядування у сфері запобігання та протидії корупції, результатів моніторингу, координації та оцінки ефективності виконання Закону України "Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки" та Державної програми з реалізації Антикорупційної стратегії.

В межах інституційної розбудови Національного агентства як дієвого інструменту системи антикорупційних органів та закріплення його стратегічних цілей у реалізації антикорупційної реформи затверджено Стратегію розвитку Національного агентства з питань запобігання корупції на 2017–2020 роки та плани з її реалізації (рішення від 22 червня 2017 року № 234), що базується на Пріоритетах діяльності Національного агентства на 2017–2020 роки, які також включено до проекту Середньострокового плану пріоритетний дій Уряду до 2020 року.

Аналіз статистичних даних, результатів досліджень та іншої інформації стосовно ситуації щодо корупції здійснювався шляхом проведення досліджень кількісних та якісних показників корупції в Україні.

Зокрема, Національне агентство спільно з Координатором проектів ОБСЄ в Україні в рамках проекту міжнародної технічної допомоги "Підтримка діагностики, моніторингу та переслідування корупції в Україні" розробило та схвалило Методику стандартного опитування щодо рівня корупції в Україні з метою створення уніфікованого інструментарію моніторингу ситуації у сфері запобігання корупції в Україні, який дозволяє фіксувати динаміку показників поширеності корупції та сприйняття населенням ефективності антикорупційної діяльності (рішення від 12 січня 2017 року № 12).

Необхідність розробки та запровадження спеціального інструментарію як базового елементу системи оцінювання рівня корупції зумовлена сучасними вимогами до механізмів розробки та реалізації державної антикорупційної політики, що містяться, зокрема, в Конвенції ООН проти корупції, де наголошується на обов'язковості для держави мати механізми моніторингу ситуації з корупцією та ефективності протидії корупції.

18 вересня 2017 року у Національному агентстві презентовано висновки "польового" етапу дослідження рівня сприйняття корупції в Україні,

яке проводилось з 29 травня по 14 липня 2017 року соціологічною компанією GfK Ukraine. Усього було опитано 3 709 респондентів, з них 2 585 серед населення, 1 005 підприємців та 119 експертів. Результати дослідження рівня сприйняття корупції в Україні розміщено на веб-сайті Національного агентства.

Результати дослідження засвідчили однакове бачення рівня корупції в Україні, як громадськістю, так і представниками бізнесу.

Національне агентство спільно з експертами Антикорупційної ініціативи Європейського Союзу здійснило аналіз виконання Антикорупційної стратегії на 2014–2017 роки, за результатами якого сформовано аналітичний звіт та відповідні рекомендації. Так, згідно з результатами аналізу лише 64% заходів було виконано протягом 2014–2017 років (станом на III квартал 2017 року). При цьому відсутність відчутних результатів за період, починаючи від ухвалення Антикорупційної стратегії, пояснюється тим, що більшість нових державних органів, утворених на підставі законодавчих актів, ухвалених у 2014–2015 роках, повноцінно розпочали свою діяльність лише наприкінці 2015 року – початку 2016 року.

У квітні минулого року Національне агентство схвалило проект Національної доповіді щодо реалізації засад антикорупційної політики у 2016 році (рішення від 04 квітня 2017 року № 125), який відповідно до вимог частини першої статті 20 Закону був внесений на розгляд Кабінету Міністрів України.

24 травня 2017 року під час парламентських слухань Голова Національного агентства Корчак Н.М. вперше в Україні представила проект Національної доповіді. Цей документ узагальнив дані щодо реалізації засад антикорупційної політики та містив оцінку реалізації Антикорупційної стратегії у 2016 році. При підготовці проекту Національної доповіді здійснено комплекс заходів щодо збору, актуалізації інформації про корупцію та її аналізу. На підставі цієї інформації були сформовані пропозиції щодо формування та коригування антикорупційної політики.

Національне агентство за результатами аналізу ситуації щодо корупції, а також результатів виконання Антикорупційної стратегії з урахуванням пропозицій заінтересованих органів, громадських організацій і провідних національних і міжнародних експертів розробило проект Закону України "Про Антикорупційну стратегію на 2018–2020 роки", який після проведення погоджувальних процедур із заінтересованими органами подано до Кабінету Міністрів України.

Крім цього, з метою удосконалення проведення антикорупційної експертизи Національне агентство за участю представників державних органів, громадськості та міжнародних організацій розробило проект Методології проведення Національним агентством антикорупційної експертизи.

Національне агентство на постійній основі здійснює моніторинг законопроектів та їх аналіз на наявність корупційних ризиків. За результатами

опрацювання 42 законопроектів схвалено 34 висновки Національного агентства.

З метою здійснення системного аналізу діяльності Національного агентства, зокрема при підготовці щорічного звіту про діяльність та проекту щорічної доповіді щодо реалізації засад антикорупційної політики Національне агентство спільно з експертами Ради Європи розробило та затвердило Методологію оцінки ефективності діяльності Національного агентства (рішенням Національного агентства від 27 жовтня 2017 року № 1023), відповідно до якої щорічно проводитиметься оцінка діяльності та її вплив на рівень корупції в Україні.

Для забезпечення відкритості та прозорості Національного агентства здійснюється інформування про діяльність Національного агентства через офіційний веб-сайт та сторінки у соціальних мережах (публікація анонсів, прес-релізів, інформаційних повідомлень та роз'яснень, розроблених проектів нормативно-правових актів, рішень, прийнятих на засіданнях Національного агентства та їх проектів тощо). Так, у 2017 році на веб-сайті Національного агентства розміщено 484 новинні матеріали та 37 інфографік, які також було висвітлено на сторінках Національного агентства у соціальних мережах: Facebook, Twitter, Google+, Instagram та на каналі YouTube. Налагоджено розсилання інформаційних матеріалів для ЗМІ та підписників, поширення інформації через мережу сайтів державних органів шляхом розміщення на сайтах банера-переходу на сайт Національного агентства.

Крім цього, Національне агентство організує прес-конференції, брифінги, інтерв'ю та інші заходи за участі ЗМІ, ведеться співпраця з журналістами: проведено День відкритих дверей у Національному агентстві для представників ЗМІ, прес-конференцію в рамках інформаційної кампанії "Конфлікт інтересів: треба знати!", взято участь в урядовій інформаційній кампанії "Уряд на зв'язку з громадянами", проведено інформаційну кампанію, в рамках якої у період з 28 листопада до 09 грудня на сторінці Національного агентства у мережі Facebook запроваджено рубрику "Десять цікавих фактів про боротьбу з корупцією у світі", поширено серію соціальних відео-роликів для демонстрації наслідків пов'язаних із корупцією вчинків, створено та поширено 2 відео-ролики "Кинь виклик корупції, зміни Україну!". Організовано онлайн-трансляцію заходів і засідань Національного агентства на офіційних сторінках Національного агентства у Facebook та YouTube.

З метою підвищення рівня обізнаності державних службовців з антикорупційним законодавством Національне агентство підписало Меморандуми та налагодило співпрацю з виданнями "Юридична газета", "Держслужбовець" та "Місьцеве самоврядування".

Міжнародні антикорупційні зобов'язання вимагають від нашої держави розробки, здійснення або удосконалення конкретних програм підготовки персоналу, який несе відповідальність за запобігання корупції та боротьбу з нею. Такі навчальні програми мають стосуватися різних сфер антикорупційної діяльності (стаття 60 Конвенції ООН проти корупції).

Окрім цього, вимоги з ініціювання на різних рівнях кампаній щодо підвищення поінформованості суспільства та проведення освітніх програм, що стосуються негативних наслідків корупції, передбачені Узагальненими рекомендаціями для України, затвердженими Стамбульським планом дій щодо боротьби з корупцією.

Зі створенням Національного агентства, яке забезпечує формування та реалізацію державної антикорупційної політики, організація та координація проведення навчань в антикорупційній сфері, виконання відповідних міжнародних зобов'язань стали одними з пріоритетних напрямів його діяльності.

Для забезпечення належної організації та проведення антикорупційних навчань, а також на виконання завдань, визначених Стратегією розвитку Національного агентства з питань запобігання корупції на 2017–2020 роки, та планів з її реалізації Національне агентство затвердило Методичні рекомендації для тренерів щодо проведення антикорупційних навчань (рішення від 22 вересня 2017 року № 738).

На постійній основі проводяться заходи з підготовки та підвищення кваліфікації працівників апарату Національного агентства, тренінги для удосконалення їх професійної підготовки. Також на постійній основі проводяться тренінги для підвищення компетентності працівників державних органів та посадових осіб місцевого самоврядування, семінари та тренінги для суб'єктів декларування стосовно подання електронних декларацій, інформація про які більш детально наведена у розділі "Навчання і розвиток персоналу".

Також відповідно до Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2015–2017 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 265, Національне агентство визначено відповідальним органом, який забезпечує виконання покладених на нього функцій у сфері антикорупційної політики, зокрема проведення антикорупційних навчань (тренінгів) для уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції.

Саме тому системна робота з роз'яснення основних положень чинного антикорупційного законодавства, проведення тренінгових навчальних курсів для державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування є запорукою успішного застосування превентивних заходів антикорупційної політики.

На виконання зазначених положень чинного законодавства рішенням Національного агентства 06 вересня 2017 року схвалено орієнтовний План-графік проведення тренінгів для уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції органів державної влади, який успішно був реалізований упродовж минулого року.

Основне завдання проведених тренінгів – удосконалення професійної

підготовки працівників уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції органів влади, підвищення їх службової компетенції, розгляд та вирішення найбільш складних питань повсякденної антикорупційної діяльності, а також запровадження єдиного для органів правозастосовного підходу до реалізації антикорупційного законодавства.

Так, з метою реалізації вказаних повноважень Національного агентства було забезпечено проведення у 2017 році для працівників уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції органів влади навчальних курсів (навчальних модулів), які відповідають функціональним напрямам роботи структурних підрозділів Національного агентства.

Зокрема, фахівці Національного агентства упродовж 2017 року підготували та провели тренінги з актуальних питань антикорупційної діяльності за такою тематикою:

окремі превентивні антикорупційні механізми: засади антикорупційної політики в Україні, спеціальна перевірка, захист викривачів, робота уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції;

електронне декларування;

підготовка антикорупційних програм та практичні аспекти оцінки корупційних ризиків.

Вказані тренінгові навчальні курси (навчальні модулі) склалися з двох частин: теоретичної та практичної.

Загалом для працівників уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції органів влади у звітному періоді було організовано та проведено 42 тренінги, з них з питань окремих превентивних антикорупційних механізмів – 15 тренінгів, з питань електронного декларування – 14 тренінгів, з питань підготовки антикорупційних програм та практичних аспектів оцінки корупційних ризиків – 13 тренінгів.

Вказані тренінги проводилися в Національному агентстві (33 тренінги) та в регіонах (9 тренінгів).

Безпосередню участь у проведених тренінгах взяли представники уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції органів державної влади та місцевого самоврядування, а саме:

працівники 91 центрального органу державної влади;

працівники 24 обласних державних адміністрацій та обласних рад;

працівники районних державних адміністрацій та виконавчих комітетів районних, міських рад.

Загалом у 2017 році навчальні заходи відвідали 1 150 працівників уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції органів влади, з них тренінги щодо окремих превентивних антикорупційних

механізмів відвідали 569 осіб (або 49%), щодо електронного декларування – 342 особи (або 30%), щодо підготовки антикорупційних програм та практичних аспектів оцінки корупційних ризиків – 239 осіб (або 21%).

До проведення тренінгів для представників уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції органів влади в 2017 році було залучено 36 працівників Національного агентства. Спікерами на антикорупційних тренінгах упродовж року були: 19 працівників Департаменту фінансового контролю та моніторингу способу життя; 15 працівників Департаменту організації роботи із запобігання та виявлення корупції; 2 працівники Департаменту антикорупційної політики.

Під час тренінгів учасники мали можливість розглянути ситуаційні завдання та проблемні питання, під час яких отримали відповіді на запитання, що стосуються актуальних напрямків антикорупційної діяльності, а також отримали практичні поради від працівників Національного агентства. По закінченню навчань учасники заходів мали можливість пройти анонімне тестування на знання вимог антикорупційного законодавства, а також заповнити анкету щодо визначення ефективності та якості проведених навчань.

Середній бал правильних відповідей за результатами тестування представників центральних органів влади (міністерства, відомства, адміністрації тощо) та органів влади на місцях (облрайдержадміністрації, органи місцевого самоврядування) становить – 65% (або 5 648 правильних відповідей/ 8 754 тестових питань) і 61% (або 2 174 правильних відповідей/3 560 тестових питань) відповідно.

Крім того, за результатами визначення корисності та стану організації антикорупційних навчальних заходів (тренінгів), що проводилося шляхом оцінювання якості за шкалою від 1 до 5 балів, встановлено таке (аналізу анонімних анкет):

оцінюючи корисність тренінгу, слухачі загалом поставили 4,50 бала за корисність організованих та проведених навчальних заходів (тренінгів). При цьому корисність тренінгів з питань окремих превентивних антикорупційних механізмів була оцінена учасниками у 4,46 бала, з питань електронного декларування – 4,38 бала, з питань підготовки антикорупційних програм та практичних аспектів оцінки корупційних ризиків – 4,72 бала;

оцінюючи загальну організацію тренінгу, слухачі загалом поставили 4,68 бала за організацію та проведення навчальних заходів (тренінгів). При цьому організація тренінгів з питань окремих превентивних антикорупційних механізмів була оцінена учасниками у 4,63 бала, з питань електронного декларування – 4,68 бала, з питань підготовки антикорупційних програм та практичних аспектів оцінки корупційних ризиків – 4,74 бала.

Також учасники оцінили високу якість підготовки і проведення фахівцями Національного агентства антикорупційних навчань (тренінгів). Так, на запитання анкети анонімного оцінювання: "Оцінка професіоналізму

тренерів, зокрема якість викладу матеріалу, вміння спілкуватися з аудиторією та управляти конфліктами" учасники поставили працівникам апарату Національного агентства, які були спікерами, 4,63 бала. Зокрема, спікерів з питань окремих превентивних антикорупційних механізмів було оцінено у 4,58 бала, з питань електронного декларування – 4,54 бала, з питань підготовки антикорупційних програм та практичних аспектів оцінки корупційних ризиків – 4,77 бала. При цьому між центром та регіонами вподобання щодо підготовки та професійності спікерів розподілилися таким чином: 4,61 бала поставили представники центральних органів влади; 4,79 бала – представники органів влади на місцях.

2. Організація заходів із запобігання та виявлення корупції

На виконання Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015–2017 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 265, Національне агентство затвердило Методичні рекомендації щодо підготовки антикорупційних програм органів влади (рішення від 19 січня 2017 року № 31).

Методичні рекомендації розраховані для використання у роботі суб'єктами затвердження антикорупційних програм, які визначені частиною першою статті 19 Закону України "Про запобігання корупції" (далі – Закон), уповноваженими підрозділами (особами) з питань запобігання та виявлення корупції.

Поряд з цим з метою розробки правових засад і механізмів захисту викривачів від негативних заходів впливу на робочому місці та звільнення їх від юридичної відповідальності за добросовісне розкриття інформації, створення надійних каналів розкриття інформації про корупцію у Національному агентстві у травні утворено Міжвідомчу робочу групу з питань захисту викривачів як тимчасовий консультативно-дорадчий орган Національного агентства, який створюється для розгляду наукових рекомендацій та проведення фахових консультацій з метою підготовки пропозицій щодо формування та реалізації державної політики у сфері захисту викривачів.

Також з метою забезпечення виконання уповноваженими підрозділами (особами) з питань запобігання та виявлення корупції своїх повноважень, здійснення ними заходів щодо належної організації роботи із запобігання корупції в органах влади, а також роз'яснення окремих положень Закону Національне агентство затвердило:

Методичні рекомендації щодо організації роботи із повідомленнями про корупцію, внесеними викривачами (рішення від 06 липня 2017 року № 286);

Методичні рекомендації щодо діяльності уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції (рішення від 13 липня 2017 року № 317).

Водночас задля визначення механізму взаємодії уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції у Національному агентстві підготовлено проект Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про запобігання корупції" щодо підвищення ролі уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції", який схвалено рішенням від 07 липня 2017 року № 264 та подано до Кабінету Міністрів України.

Крім того, Національне агентство спільно з експертами Agriteam Canada Consulting Ltd. розробило та затвердило проект Порядку обробки повідомлень про корупцію та повідомлень про порушення вимог Закону України "Про політичні партії в Україні", що надходять до Національного агентства" (рішення Національного агентства від 27 жовтня 2017 № 224).

На сьогодні також затверджено Порядок підготовки, подання антикорупційних програм на погодження до Національного агентства з питань запобігання корупції та здійснення їх погодження, який встановлює єдині вимоги до підготовки та подання на погодження антикорупційних програм органів влади, а також визначає механізм та критерії погодження відповідних програм Національним агентством (рішення від 08 грудня 2017 року № 1379).

З метою зниження корупції в приватному секторі Національне агентство спільно з представниками бізнесу та за участю ПРООН в Україні розробило Типову антикорупційну програму для юридичної особи (рішення від 02 березня 2017 року № 75, зареєстроване в Мін'юсті 09 березня 2017 року за № 326/30194). Проект Типової антикорупційної програми також опрацьовували фахівці Американської торгівельної палати в Україні, Європейської Бізнес Асоціації та Ради бізнес-омбудсмена.

Розробка та ефективне впровадження антикорупційних програм юридичних осіб на основі Типової програми забезпечить прозорість їх діяльності, справедливе і неупереджене виконання працівниками і керівництвом юридичних осіб своїх функціональних обов'язків, що не лише дозволить заощадити державні кошти та здійснювати моніторинг їх виконання юридичною особою, а й стане поштовхом до розвитку економіки держави, оскільки позитивно вплине на рівень конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості бізнес-середовища України.

Крім того, Національне агентство спільно з експертами ПРООН в Україні розробило Методичні рекомендації щодо підготовки та реалізації антикорупційних програм юридичних осіб (з урахуванням коментарів та пропозицій Американської торговельної палати в Україні, а також проблемних питань, що виникають у юридичних осіб під час підготовки антикорупційних програм).

Вказані Методичні рекомендації затверджено рішенням Національного агентства (від 22 вересня 2017 року № 734). Їх метою є надання на основі Закону та Типової антикорупційної програми практичних порад для осіб, відповідальних за реалізацію антикорупційних програм, на яких покладаються обов'язки щодо розробки та контролю за ефективною реалізацією таких програм.

До цих Методичних рекомендацій також включено найкращі практики та приклади, які напрацювали за останні роки провідні міжнародні організації у цій сфері – Організація Об'єднаних Націй, Організація економічного співробітництва та розвитку та Міжнародна організація зі стандартизації.

Забезпечено надання методичної допомоги уповноваженим підрозділам (особам) з питань запобігання та виявлення корупції, надано 614 консультацій.

Починаючи з січня 2017 року, на постійні основі здійснювалася координація та надання методичної допомоги щодо виявлення державними органами, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування корупційних ризиків у своїй діяльності та реалізації ними заходів щодо їх усунення, включно з підготовкою та виконанням антикорупційних програм.

Зокрема, забезпечено надання 321 усної консультації та роз'яснень з питань виявлення та оцінки корупційних ризиків у діяльності органів влади та юридичних осіб, які входять до сфери їх управління, а також підготовки та виконання ними антикорупційних програм (у тому числі врахування наданих Національним агентством пропозицій).

Відповідно до частини другої статті 19 Закону антикорупційні програми органів влади, вказаних у частині першій цієї статті Закону, підлягають погодженню Національним агентством.

Так, у 2017 році на погодження до Національного агентства від органів влади надійшла 121 антикорупційна програма, з них: від міністерств – 18, від інших центральних органів виконавчої влади – 44, від обласних, міських державних адміністрацій – 25, від інших органів влади – 34 (у тому числі 8 від органів місцевого самоврядування).

Із вказаної 121 антикорупційної програми погоджено із пропозиціями – 109 програм, без зауважень у зв'язку із закінченням строку дії програм – 3 (по 2-х – з одночасним прийняттям рішень про проведення перевірок стосовно незадовільної організації роботи щодо запобігання та виявлення корупції). На кінець року на опрацьовуванні перебувала 1 програма, повернуто без розгляду – 8 (відповідні суб'єкти повторно не зверталися).

За результатами аналізу антикорупційних програм органів влади визначено типові (затверджено рішенням Національного агентства від 28 грудня 2017 року № 1531 "Про внесення змін до Методичних рекомендацій щодо підготовки антикорупційних програм органів влади") та зовнішні корупційні ризики (підготовлено проект листа до Кабінету Міністрів України щодо необхідності внесення змін до нормативно-правових актів, які містять корупціогенні фактори).

Крім того, проведено збір інформації та аналіз виконання антикорупційних програм органів влади за III квартали 2017 року, за результатами якого підготовлено аналітичну довідку. Результати аналізу засвідчили, що стан виконання заходів щодо запобігання корупції, передбачених антикорупційними

програмами органів влади, перебуває на задовільному рівні. Так, в рамках реалізації таких заходів органи влади вносять зміни до власних нормативно-правових та організаційно-розпорядчих актів, що стосуються, зокрема, питань спрощення надання адміністративних послуг, проведення публічних закупівель виключно через систему ProZorro, удосконалення процедур управління фінансовими і матеріальними ресурсами, управління персоналом тощо. В рамках виконання антикорупційних програм органи влади забезпечили функціонування спеціальних телефонних ліній, засобів електронного зв'язку для внесення громадянами повідомлень про корупцію із збереженням анонімності заявника, визначили відповідальних осіб за проведення перевірки фактів подання (неподання), несвоєчасного подання електронних декларацій та подальшого інформування Національного агентства про такі факти.

У зв'язку з тим, що однією з гарантій незалежності Національного агентства є прозорість його діяльності, та з метою залучення громадськості та експертів до опрацювання антикорупційних програм, зокрема надання можливості щодо висловлення пропозицій до їх змісту, на веб-сайті Національного агентства створено підрубрику, у якій у міру надходження розміщуються відповідні антикорупційні програми органів влади (розділ "Запобігання та виявлення корупції" рубрики "Антикорупційні програми" підрубрики "Антикорупційні програми, які надійшли на погодження, та результати їх розгляду").

З метою реалізації повноважень Національного агентства, визначених пунктами 6 та 7 частини першої статті 12 Закону, щодо встановлення можливих фактів порушення вимог Закону, визначення стану організації роботи із запобігання та виявлення корупції в державних органах, органах влади Автономної Республіки Крим, органах місцевого самоврядування, зокрема щодо підготовки та виконання антикорупційних програм, а також для своєчасного запобігання, виявлення та вжиття заходів щодо усунення виявлених порушень антикорупційного законодавства, Національне агентство затвердило План проведення перевірок Національним агентством з питань запобігання корупції на 2017 рік.

Протягом 2017 року проведено 18 планових перевірок стану організації роботи із запобігання та виявлення корупції (Міністерство культури України, Національна поліція України, Державна авіаційна служба України, Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Міністерство юстиції України, Державне агентство лісових ресурсів України, Державна служба експортного контролю України, Державна регуляторна служба України, Державна архітектурно-будівельна інспекція України, Міністерство інфраструктури України, Міністерство молоді та спорту України, Державна фіскальна служба України, Київська обласна державна адміністрація, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Пенсійний фонд України, Державна архівна служба України, Державна казначейська служба України, Київська міська державна адміністрація).

Також проведено 12 позапланових перевірок стану організації роботи із запобігання та виявлення корупції (у тому числі 5 перевірок щодо підготовки антикорупційних програм).

За результатами проведених перевірок Національне агентство внесло 26 приписів про порушення вимог законодавства щодо етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, інших порушень закону, у тому числі керівникам п'яти міністерств, одинадцяти керівникам державних органів, п'яти керівникам органів місцевого самоврядування та Вищій раді правосуддя, зокрема щодо порушення вимог:

фінансового контролю в частині неподання та несвоєчасного подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, неповідомлення або несвоєчасного повідомлення про суттєві зміни у майновому стані;

щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів в частині невжиття заходів щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів;

щодо організації та проведення спеціальної перевірки (ненадсилання запитів до уповноважених органів з проведення спеціальної перевірки, порушення строків проведення, формування довідок з проведення спеціальної перевірки без урахування усіх результатів, одержаних від органів, уповноважених на проведення спеціальної перевірки, непроведення спеціальної перевірки стосовно окремих посадових осіб тощо).

Також за результатами проведених перевірок Національне агентство надіслало два висновки до уповноважених органів у сфері протидії корупції у зв'язку з виявленням ознак злочину.

Протягом 2017 року у Національному агентстві зареєстровано 748 повідомлень про корупційні та пов'язані з корупцією правопорушення, а також порушення вимог Закону України "Про політичні партії в Україні", з них 642 надійшло через повідомлення на офіційному веб-сайті Національного агентства, ще 106 – через спеціальну телефонну лінію Національного агентства. При цьому 198 із загальної кількості повідомлень були анонімними.

Крім того, проведено процедуру закупівлі технічного обладнання для забезпечення роботи Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, та укладено договір щодо його закупівлі. Також проведено процедуру закупівлі послуг з розробки програмного забезпечення цього Реєстру. З переможцем тендерних процедур укладено договір і виконання послуг розробником завершено. Наразі проводиться дослідна експлуатація та роботи зі створенням комплексу систем захисту інформації зазначеного Реєстру.

3. Моніторинг дотримання законодавства про конфлікт інтересів та інших обмежень щодо запобігання корупції

На підставі отриманої від фізичних та юридичних осіб, а також із засобів

масової інформації та інших відкритих джерел інформації протягом 2017 року за фактами порушення вимог Закону щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів та пов'язаних з цим обмежень Національне агентство склало 159 протоколів про адміністративні правопорушення, з них:

за кваліфікацією: порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів (стаття 172⁷ КУпАП) – 147 протоколів; порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності (стаття 172⁴ КУпАП) – 7 протоколів; невиконання законних вимог (приписів) Національного агентства (стаття 188⁴⁶ КУпАП) – 4 протоколи; порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків (стаття 172⁵ КУпАП) – 1 протокол.

за суб'єктами, щодо яких складено протоколи: 5 – щодо 5 народних депутатів України; 92 – щодо 42 депутатів місцевих рад; 22 – щодо голів (12) та їх заступників органів місцевого самоврядування; 17 – щодо 10 посадових осіб юридичних осіб публічного права; 13 – щодо державних службовців; 3 – щодо суддів; по два – щодо поліцейських та посадових і службових осіб органів прокуратури; по одному – щодо колишнього заступника Міністра юстиції України, керівника Національного антикорупційного бюро України та інших категорій осіб.

Переважну більшість протоколів про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, складено за порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, а саме: неповідомлення особою про наявність у неї реального конфлікту інтересів та вчинення дій/прийняття рішень в умовах реального конфлікту інтересів. Такі рішення/дії приймалися/вчинялись, зокрема, стосовно себе та близьких осіб переважно щодо преміювання та розгляду питань про виділення земельних ділянок.

За наявною у Національному агентстві інформацією, у 2017 році із загальної кількості складених та надісланих до суду протоколів призначено адміністративні стягнення у вигляді штрафів на загальну суму 35 700 грн.

Крім того, за 2017 рік керівникам органів, підприємств, установ, організацій Національне агентство винесло 29 приписів про порушення вимог законодавства щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, з яких 12 виконано, а 17 перебуває на виконанні. Зазначені приписи винесено з підстав недотримання вимог щодо передачі належних особам, на яких поширюється дія Закону, підприємств та корпоративних прав в управління іншій особі (стаття 36 Закону) та невжиття заходів щодо врегулювання конфлікту інтересів (стаття 28 Закону).

Протягом 2017 року Національне агентство надало 1 624 роз'яснень чинного антикорупційного законодавства, з них стосовно конфлікту інтересів – 1 081.

Вдруге Національне агентство за підтримки ПРООН в Україні провело щорічну інформаційну кампанію з метою роз'яснення законодавства

про конфлікт інтересів "Конфлікт інтересів: треба знати!", яка передбачала, зокрема:

Онлайн-тестування (zareestruvalisia ta proisli testuvannia 3 111 osib) na znannia polozhen' Zakonu;

provedennia v kozhnii z oblastei Ukraini tryokh seminariv-treniniv zagal'nogo (dlia derzavnikh sluzhbovciv, posadovikh osib misceвого самоврядування, депутатів місцевих рад, сільських, селищних, міських голів, посадових осіб юридичних осіб публічного права) ta specializovanogo (dlia upovnovazhenikh z pitann' zapobigannia ta виявлення корупції, працівників системи безоплатної первинної правової допомоги, представників громадських організацій, які працюють у сфері запобігання та протидії корупції) charakteru (zagalna kilkist' uchastnikiv seminariv-treniniv stanovila 5 073 osobi);

vprowadzhen'ia bezkoshtovnogo navchal'nogo online-kursu "Konflikt interesiv: treba znati!" na platformi masovikh vidkritikh online-kursiv "Prometeus" (prometheus.org.ua), spryamovanogo na pidvizhennia rivnia standartiv dobrocheshnosti shodo zapobigannia ta vreguluvannia konfliktu interesiv, a takozh inshikh обмежень та зобов'язань, передбачених Законом (na kinets' roku na online-kursi navchalo'sia 12 tис. osib).

Protiazom 2017 roku do Natsional'nogo agentstva nadii'shlo 1 577 povidomlen' (zayav, skarg) vid fizichnikh ta yuridichnikh osib shodo mozhlivogo porushennia vimoreg Zakonu shodo zapobigannia ta vreguluvannia konfliktu interesiv ta pov'язаних z cim обмежень, z nih za 530 povidomlen'niaми розпочато та триває збір фактичних даних, na osnovi yakih u viznachennomu zakonodavstvom poriadku bude vstanovleno наявність чи відсутність ознак адміністративного правопорушення, u 657 – відсутні ознаки правопорушення або воно не належить до компетенції Національного агентства, po 144 – зазначені u povidomlen'niaх факти не підтвердилися, 246 – надіслано до Національної поліції України.

Natsional'ne agentstvo provedить 1 545 zakhodiv monitoringu i kontroliu za виконанням aktiv zakonodavstva z pitann' etichnoї povedin'ki, zapobigannia ta vreguluvannia konfliktu interesiv u diial'nosti osib, upovnovazhenikh na виконання funktsii derzavni або misceвого самоврядування, ta pririvnianiх do nih osib, z yakih 1 153 – za vlasnoiu initsiativoiu, 392 – za povidomlen'niaми pro правопорушення.

U ramkah zdii'snennia Natsional'nim agentstvom povnikh perevirok deklaratsii osib, upovnovazhenikh na виконання funktsii derzavni або misceвого самоврядування, provedить'sia perevirka na наявність konfliktu interesiv.

Vidpovidno do Planu provedennia perevirok Natsional'nim agentstvom na 2017 rik, zatverdzenogo rishen'niaм Natsional'nogo agentstva vid 02 grudnia 2016 roku № 125, zdii'snuється realizatsiia povnovazhen' Natsional'nogo agentstva shodo provedennia perevirok organizatsii roboti iz zapobigannia i виявлення koruptsii v derzavnikh organah.

Naybil'sh tipovi porushennia vimoreg antikorpustsionogo zakonodavstva shodo

запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, що виявляються під час таких перевірок, – це неврегулювання конфлікту інтересів керівником особи, у якої виник конфлікт інтересів; невчасна передача/непередача особами, уповноваженими на виконання функцій держави, належних їм підприємств та корпоративних прав.

У подальшому результати перевірок використовуються під час здійснення моніторингу за дотриманням актів законодавства з питань запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняних до них осіб.

Також забезпечується представництво у судах інтересів Національного агентства з питань визнання незаконними індивідуальних рішень, позовів щодо бездіяльності Національного агентства (включно з роботою з підготовки процесуальних документів), супроводження у судах складених уповноваженими особами протоколів про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією.

Здійснюється підготовка пропозицій щодо внесення змін до відповідних нормативно-правових актів, опрацювання проектів нормативно-правових актів, надання пропозицій при проведенні антикорупційної експертизи проектів актів, організації та здійсненні подання рішень Національного агентства на державну реєстрацію до Міністерства юстиції тощо.

4. Контроль та перевірка декларацій, моніторинг способу життя осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування

У сфері фінансового контролю та перевірки декларацій визначено такі завдання Національного агентства:

забезпечення контролю за поданням та перевіркою декларацій суб'єктів декларування;

проведення моніторингу способу життя суб'єктів декларування;

надання методичної та консультативної допомоги стосовно подання та перевірки декларацій суб'єктів декларування;

виявлення порушень та вжиття заходів щодо притягнення до відповідальності осіб, винних у вчиненні корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень;

підготовка матеріалів щодо звернення до суду за позовами (заявами) з питань визнання незаконними нормативно-правових актів, індивідуальних рішень, виданих (прийнятих) внаслідок вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення.

Відповідно до пункту 5 частини першої статті 12, пункту 2 Розділу XIII "Прикінцеві положення" Закону Національне агентство оголосило про початок

роботи системи електронного декларування (рішення від 10 червня 2016 року № 2 зі змінами, внесеними рішенням від 18 серпня 2016 року № 1) та визначило два етапи початку роботи системи подання та оприлюднення декларацій.

Другий етап декларування розпочався 01 січня 2017 року для всіх суб'єктів декларування і тривав до 01 травня 2017 року.

До Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (далі – Реєстр), протягом 2017 року подано 1 448 804 електронні документи, з яких 1 240 605 декларацій, 169 525 виправлених декларацій, 38 674 повідомлень про зміни в майновому стані.

За типами декларацій до Реєстру подано 1 176 431 щорічних, 59 521 – перед звільненням, 174 178 – кандидатів на посаду.

Відповідно до частини другої статті 49 Закону, Порядку перевірки факту подання суб'єктами декларування декларацій відповідно до Закону та Повідомлення Національного агентства з питань запобігання корупції про випадки неподання чи несвоєчасного подання таких декларацій, затвердженого рішенням Національного агентства (від 06 вересня 2016 року № 19, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 15 листопада 2016 року за № 1479/29609), до Національного агентства надійшла інформація від державних органів, органів місцевого самоврядування, а також юридичних осіб публічного права про 18 688 випадків неподання чи несвоєчасного подання декларацій суб'єктами декларування, які в них працюють (працювали).

До правоохоронних органів щодо несвоєчасного подання декларацій суб'єктами декларування направлено 1 495 листів.

Національне агентство затвердило Порядок проведення контролю та повної перевірки декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (рішення від 10 лютого 2017 року № 56, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 13 лютого 2017 року за № 201/30069).

Станом на 31 грудня 2017 року проводиться повна перевірка 634 декларацій щодо 480 суб'єктів декларування.

З метою перевірки достовірності зазначеної інформації в деклараціях осіб, уповноважених на виконання функцій держави та місцевого самоврядування, Національне агентство підготувало та направило 32 запити для отримання інформації від іноземних держав, зокрема до Іспанії, Держави Ізраїль, Республіки Кіпр, Великої Британії, Канади, Угорщини, Королівства Нідерландів, Британських Віргінських островів, Китайської Народної Республіки, Республіки Польща, Литовської Республіки, Республіки Австрія, Швейцарії, Сінгапуру.

За результатами проведених повних перевірок декларацій особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, Національне агентство прийняло 143 рішення про результати здійснення таких перевірок.

Складено та направлено до суду 49 протоколів про адміністративне правопорушення, з них 7 щодо несвоєчасного повідомлення про суттєві зміни у майновому стані.

До спеціально уповноважених органів у сфері протидії корупції направлено 7 матеріалів.

Починаючи з січня 2017 року, Національне агентство проводить спеціальні перевірки відомостей, зазначених в декларації особи, що претендує на зайняття посади особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Станом на 31 грудня 2017 року проведено 8 398 таких перевірок.

З метою врегулювання особливостей здійснення заходів фінансового контролю стосовно окремих категорій осіб, у тому числі осіб, посади яких належать до кадрового складу розвідувальних органів України (стаття 52¹ Закону), у Національному агентстві доопрацьовується відповідний порядок.

5. Діяльність у сфері запобігання політичній корупції

З метою забезпечення функціонування системи контролю за встановленими законом обмеженнями щодо фінансування політичних партій Національне агентство затвердило всі нормативно-правові акти, передбачені Законом України "Про політичні партії в Україні", та здійснює практичну реалізацію законодавства у частині державного контролю за партійними фінансами.

На 75-му Пленарному засіданні (20–24 березня 2017 року) Група держав проти корупції (GRECO) затвердила Додатковий звіт про виконання рекомендацій, наданих Україні в рамках Третього раунду оцінювання, який, зокрема, стосувався прозорості фінансування партій. Процедура оцінки в рамках Третього раунду оцінювання України завершена з огляду на відсутність невиконаних рекомендацій.

З метою законодавчого визначення напрямів використання коштів, виділених з державного бюджету на фінансування статутної діяльності політичних партій, за ініціативою Національного агентства 20 жовтня 2017 року при Підкомітеті з питань запобігання і протидії політичній корупції Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції створено робочу групу з розробки відповідних змін до законодавства.

Національне агентство спільно з Міжнародною фундацією виборчих систем (IFES) провело низку тренінгів для місцевих організацій політичних партій у Чернігові, Харкові, Полтаві, Сумах, Черкасах, Дніпрі та Краматорську, Рівному, Івано-Франківську, Житомирі, Києві.

У 2017 році реалізовано вимоги Закону України "Про політичні партії в Україні" щодо надання державного фінансування статутної діяльності політичних партій на суму 442 399,4 тис. грн.

Державне фінансування отримали політичні партії:

"НАРОДНИЙ ФРОНТ" – 113 753,5 тис. грн;

ПАРТІЯ "БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА "СОЛІДАРНІСТЬ" – 112 103,6 тис. грн;

"ОБ'ЄДНАННЯ "САМОПОМІЧ" – 100 634,5 тис. грн;

"РАДИКАЛЬНА ПАРТІЯ ОЛЕГА ЛЯШКА" – 38 257,9 тис. грн;

ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ "БАТЬКІВЩИНА" – 29 182,2 тис. грн;

"ОПОЗИЦІЙНИЙ БЛОК" – 48 467,7 тис. грн.

Від політичних партій за I–III квартали 2017 року прийнято 271, 276 і 275 звітів відповідно, які оприлюднено на офіційному веб-сайті Національного агентства, а також проведено аналіз цих звітів. Висновки за результатами аналізу звітів за вказані періоди та за IV квартал 2016 року також оприлюднено на офіційному веб-сайті Національного агентства.

Наразі продовжується робота із запровадження електронної звітності політичних партій (програмне забезпечення, обладнання, електронна форма звіту тощо).

Крім цього, на підставі підготовлених у Національному агентстві матеріалів стосовно 14 політичних партій Національна поліція розпочала кримінальні провадження за ознаками подання завідомо недостовірних відомостей у звітах політичних партій (стаття 159¹ КК України).

Протягом 2017 року Національне агентство склало 264 протоколи про адміністративні правопорушення, з яких 260 надіслано до суду.

За порушення порядку подання звіту партії про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру (стаття 212²¹ КУпАП) складено 170 протоколів про адміністративні правопорушення, за порушення порядку надання або отримання внеску на підтримку політичної партії (стаття 212¹⁵ КУпАП) – 86, а за ненадання Національному агентству інформації, документів і порушення встановлених законодавством строків їх надання в рамках здійснення державного контролю за партійними фінансами (стаття 188⁴⁶ КУпАП) – 8.

Згідно з постановами судів у справах про адміністративні правопорушення 90 осіб визнані винними у вчиненні адміністративних правопорушень, передбачених статтями 212¹⁵ і 212²¹ КУпАП. Суди наклали адміністративні стягнення у вигляді штрафу на загальну суму 311,1 тис. грн за статтею 212²¹ КУпАП і 26,69 тис. грн за статтею 212¹⁵ КУпАП, а також у вигляді конфіскації внесків на підтримку політичної партії, наданих або отриманих з порушенням закону, на загальну суму 1 214,69 тис. грн.

III. Діалог та партнерство

1. Співпраця з державними органами

З метою забезпечення ефективної реалізації визначених Законом превентивних антикорупційних функцій та повноважень Національного агентства у 2017 році здійснювалися заходи із розширення співпраці з державними органами, установами і організаціями України, профільними міжнародними організаціями та органами іноземних держав у сфері запобігання корупції.

Зокрема, підписано 9 меморандумів про співпрацю з Національним антикорупційним бюро України, Національним агентством з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, Державною авіаційною службою України, Національною школою суддів України та іншими органами.

2. Взаємодія з громадськістю, діяльність Громадської ради при Національному агентстві

Національне агентство взаємодіє з інститутами й організаціями громадянського суспільства, зокрема шляхом:

залучення до заходів із розробки, реалізації та моніторингу виконання антикорупційної стратегії та державної програми з її реалізації;

стимулювання подання повідомлень про виявлені факти вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, реальний, потенційний конфлікт інтересів, інформування про вжиті Національним агентством заходи за результатами розгляду повідомлень;

залучення до проведення громадської антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів, моніторингу законодавства на предмет наявності в ньому корупціогенних норм;

замовлення проведення досліджень, у тому числі наукових, соціологічних тощо, з питань запобігання корупції;

інформування з питань запобігання корупції, роз'яснення положень антикорупційного законодавства;

забезпечення здійснення громадського контролю за виконанням законів у сфері запобігання корупції відповідно до законодавства.

З метою здійснення громадського контролю за діяльністю Національного агентства Законом передбачено утворення при Національному агентстві Громадської ради.

Громадська рада при Національному агентстві заслуховує інформацію про діяльність, виконання планів і завдань Національного агентства, затверджує щорічні звіти про діяльність Національного агентства, надає висновки за результатами експертизи проектів актів Національного агентства, делегує

для участі в засіданнях Національного агентства свого представника з правом дорадчого голосу.

24 лютого 2017 року на установчих зборах делегати громадських об'єднань сформували склад Громадської ради при Національному агентстві, який був затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 05 квітня 2017 року № 231. Шляхом рейтингового голосування обрано 15 кандидатів із 44, запропонованих громадськими об'єднаннями. 13 квітня 2017 року відбулось установче засідання Громадської ради при Національному агентстві.

У рамках забезпечення проведення громадського обговорення проектів нормативно-правових актів Національне агентство на виконання пункту 6 Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03 листопада 2010 року № 996 "Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики", схвалило Орієнтовний план проведення консультацій з громадськістю на 2017 рік.

3. Міжнародне співробітництво та міжнародна технічна допомога

Відповідно до Закону Національне агентство уповноважене на здійснення координації виконання міжнародних зобов'язань у сфері формування та реалізації антикорупційної політики та співпрацю з міжнародними організаціями.

Національне агентство здійснює активну співпрацю з профільними міжнародними установами та організаціями у сфері запобігання корупції.

Протягом 2017 року було проведено близько 250 офіційних зустрічей з представниками міжнародних організацій, проектів та посольств іноземних країн.

Під час 75-го Пленарного засідання GRECO (20–24 березня 2017 року) Національне агентство організувало належне представлення Додаткового звіту про виконання рекомендацій, наданих Україні в рамках Третього раунду оцінювання, який стосувався питань криміналізації корупції та прозорості фінансування партій. Затвердженням цього звіту GRECO завершила процедуру оцінювання в рамках Третього раунду та констатувала відсутність невиконаних рекомендацій.

Крім того, Національне агентство організувало оціночний візит експертів GRECO та у складі делегації взяло участь у 76 Пленарному засіданні GRECO (19–23 червня 2017 року), на якому затверджено Оціночний звіт щодо України за результатами Четвертого раунду оцінювання щодо запобігання корупції серед депутатів парламенту, суддів та прокурорів, яким було визначено 31 рекомендацію щодо удосконалення антикорупційного законодавства.

З 25 до 31 березня 2017 року в Україні в рамках започаткування Четвертого раунду взаємного оцінювання Національне агентство організувало проведення оціночного візиту експертів Стамбульського плану дій Антикорупційної мережі

для Східної Європи та Центральної Азії ОЕСР, в рамках якого проведено низку зустрічей з представниками Верховної Ради України, органів судової гілки влади, прокуратури, антикорупційних інституцій, громадських організацій, засобів масової інформації та міжнародних організацій (участь в яких взяло близько 250 представників органів державної влади та бізнес-середовища).

11–15 вересня 2017 року українська делегація, до складу якої входив представник Національного агентства, взяла участь у Пленарному засіданні ОЕСР, під час якого було затверджено звіт за результатами проведеного моніторингового візиту та надано 27 рекомендацій для удосконалення законодавства з метою запобігання та протидії корупції.

З 15 до 19 жовтня 2017 року делегація України взяла участь у 77 Пленарному засіданні GRECO у місті Страсбург (Французька Республіка).

З 04 до 08 грудня 2017 року організовано участь делегації України у 78 Пленарному засіданні GRECO, що відбулося у місті Страсбург (Французька Республіка).

Також з метою налагодження міжнародної співпраці у сфері просування культури доброчесності Національне агентство взяло активну участь у створенні Мережі з питань доброчесності (Network for Integrity) та стало одним із її співзасновників. Головною метою цієї Мережі є обмін інформацією та найкращими практиками. На сьогодні Мережа об'єднує 14 установ із 14 різних країн на 4 континентах.

Мережа з питань доброчесності покликана стати міжнародною платформою для визначення основних напрямів та механізмів міжнародного співробітництва світової антикорупційної спільноти, що в подальшому сприятиме об'єднанню міжнародних зусиль у боротьбі з корупцією.

Мережа з питань доброчесності була заснована у грудні 2016 року у місті Париж під час Форуму щодо запровадження Мережі з питань доброчесності в рамках міжнародного саміту "Open Governance", участь у роботі якого взяли представники України, Франції, Румунії, Хорватії, Грузії, Греції, Італії, Латвії, Кореї, Мексики, Молдови, Перу та Сенегалу.

Крім того, в рамках розширення співпраці з антикорупційними органами інших держав Національне агентство підписало низку меморандумів про співробітництво.

Під час офіційного візиту до Республіки Італія делегації на чолі з Головою Національного агентства Корчак Н.М. 14 лютого 2017 року у м. Рим підписано Меморандум про порозуміння і співпрацю між Національним агентством з питань запобігання корупції та Національним антикорупційним органом Республіки Італія.

У період з 31 липня до 02 серпня 2017 року під час офіційного візиту делегації Національного агентства на чолі з Головою Національного агентства Корчак Н.М. до Республіки Румунія 01 серпня 2017 року підписано Протокол

про співпрацю між Національним агентством з питань запобігання корупції та Антикорупційним генеральним директором Міністерства внутрішніх справ Румунії у сфері запобігання корупції.

Національне агентство здійснює заходи щодо організації візиту делегації Національного агентства до м. Бухарест з метою підписання напрацьованого і погодженого Меморандуму про порозуміння і співпрацю між Національним агентством з питань запобігання корупції та Національним агентством з питань доброчесності Румунії.

25 липня 2017 року підписано Меморандум про порозуміння і співпрацю між Національним агентством та Бюро із запобігання та боротьби з корупцією Латвійської Республіки.

У 2017 році Національне агентство було бенефіціаром чи реципієнтом проектів міжнародної технічної допомоги:

Антикорупційна ініціатива ЄС в Україні (EUACI);

Посилення спроможності учасників виборчих процесів;

Програма ефективної та відповідальної політики (U-RAP) (Компонент III);

Прозорість і доброчесність публічного сектору України;

Операційна підтримка у наданні стратегічних консультацій щодо реформування сектору цивільної безпеки України;

Підтримка діагностики, моніторингу та переслідування корупції в Україні;

Експертна підтримка врядування та економічного розвитку (EDGE).

IV. Кадрове забезпечення

1. Структура та персонал

Однією з умов роботи Національного агентства є утворення його апарату, який згідно з частиною другою статті 8 Закону здійснює організаційне, інформаційно-довідкове та інше забезпечення його діяльності.

У зв'язку з цим та з метою визначення структурної організації органу рішенням Національного агентства від 05 квітня 2016 року № 1 було затверджено структуру апарату Національного агентства, яка передбачає функціонування 13 структурних підрозділів, з яких 5 підрозділів забезпечують виконання Національним агентством повноважень, передбачених Законами України "Про запобігання корупції" та "Про політичні партії в Україні", а 8 виконують допоміжні функції.

Керівництво апаратом здійснюють керівник апарату та два його заступники, які спрямовують роботу відповідно до визначених Регламентом Національного агентства та Положенням про апарат Національного агентства напрямків.

Забезпечення функціональної підтримки роботи членів Національного агентства відповідно до затвердженої структури здійснюють:

Департамент антикорупційної політики;

Департамент організації роботи із запобігання та виявлення корупції;

Департамент моніторингу дотримання законодавства про конфлікт інтересів та інших обмежень щодо запобігання корупції;

Департамент фінансового контролю та моніторингу способу життя;

Департамент з питань запобігання політичній корупції.

Як допоміжні служби в апараті Національного агентства створені:

Департамент організаційного та кадрового забезпечення (забезпечення роботи членів Національного агентства, організації його засідань, ведення кадрової роботи, здійснення заходів міжнародного протоколу, забезпечення доступу до публічної інформації);

Управління бухгалтерського обліку та звітності (планування фінансово-господарської діяльності, ведення бухгалтерського обліку та складення звітності);

Адміністративний департамент (первинна обробка, облік кореспонденції, ведення електронного діловодства, захист інформаційно-телекомунікаційних мереж Національного агентства, забезпечення роботи державних реєстрів та веб-ресурсів Національного агентства, забезпечення належних умов роботи Національного агентства);

Відділ правового забезпечення (підготовка внутрішніх документів Національного агентства, юридичне супроводження процесів діяльності Національного агентства);

Сектор запобігання та виявлення корупції в Національному агентстві з питань запобігання корупції (запобігання корупційним проявам серед працівників апарату Національного агентства);

Сектор внутрішнього аудиту (аналіз ефективності діяльності апарату Національного агентства, використання ресурсів, що є у його розпорядженні);

Сектор режимно-секретної роботи (забезпечення роботи з документами з обмеженим доступом в частині, що стосується державної таємниці).

Окрім того, роботу членів Національного агентства підтримують радники, які входять до групи радників на правах самостійного відділу.

Структурні підрозділи апарату Національного агентства мають у своєму складі управління, відділи, сектори, утворені за функціональною ознакою.

Лише у двох департаментах, Департаменті моніторингу дотримання законодавства про конфлікт інтересів та інших обмежень щодо запобігання корупції, а також у Департаменті фінансового контролю та моніторингу способу життя, поділ здійснено не за функціональною ознакою, а територіальною.

Це пов'язано з тим, що функції, покладені на ці департаменти дуже близькі за своєю суттю, питання, які досліджують фахівці, тісно пов'язані та їх часто неможливо розглядати окремо.

Аналіз трудових показників у сфері праці – це особливий вид економічних досліджень ефективності використання трудових ресурсів і управлінських рішень, спрямованих на її підвищення, що виконується з метою розкриття їх взаємозв'язків, сили взаємовпливу, визначення ступеня необхідності кожного з них.

Персонал Національного агентства є головним фактором його ефективного функціонування та характеризується кількістю, структурою, професійною придатністю, компетентністю та іншими характеристиками. Структурна характеристика персоналу визначається якісним складом (наявність конкретних знань і професійних навичок, досвід роботи) і кількісним співвідношенням окремих категорій і груп працівників Національного агентства.

Робота з кадрами в Національному агентстві є складовою частиною організації його діяльності щодо формування, підготовки, розстановки та раціонального використання кадрів з метою забезпечення ефективної діяльності кожного працівника, підрозділу та органу загалом згідно з покладеними на них завданнями та функціями.

У 2016 році постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 2016 року № 244 затверджено граничну чисельність працівників апарату Національного агентства у кількості 311 штатних одиниць.

Наповнення штату Національного агентства розпочалось 28 квітня 2016 року.

Станом на 31 грудня 2017 року в Національному агентстві працювало 257 осіб, що становить 82,6% від загальної кількості працівників.

Аналіз складу апарату Національного агентства свідчить, що 51,8% (133 особи) становлять жінки, відповідно 48,2% (124 особи) – чоловіки. При цьому переважну більшість керівних посад в апараті займають чоловіки – 58,1% (36 осіб) від облікової чисельності керівних працівників.

Таблиця 1. Кількісний склад працівників Національного агентства, розподіл за ступенем професійно-кваліфікаційної придатності працівників та статтю

№ з/п	Показники	Штатні одиниці
1	Штатна чисельність	311
2	Фактична чисельність	257
2.1	з них: чоловіки	124
2.2	жінки	133
3	Кількість осіб, які займають посади керівників	62
3.1	з них: чоловіки	36
3.2	жінки	26
4	спеціалістів	195
4.1	з них: чоловіки	88
4.2	жінки	107

Якісний склад персоналу характеризується віковою структурою та стажем роботи. Колектив Національного агентства сформовано з досвідчених компетентних працівників.

Ступінь вищої освіти та стаж роботи працівників Національного агентства відповідає визначенням Законом України "Про державну службу" загальним та спеціальним вимогам до професійної компетентності посад державної служби.

При прийнятті на роботу до Національного агентства здійснюється ретельний конкурсний відбір.

Серед працівників апарату мають базову вищу освіту 4 особи. Присвоєно ступінь вищої освіти спеціаліст (магістр) – 253 особам, з яких 70 осіб мають дві вищі освіти, а 7 – три вищі освіти.

Науковий ступінь присвоєно 15 працівникам, серед них 4 доктори наук, мають вчені звання 4 особи.

За напрямками освіти працівники апарату Національного агентства поділяються на: які мають економічну освіту – 82 особи, юридичну – 126, технічну – 23, державне управління – 17, гуманітарну – 18 та іншу – 10.

У Національному агентстві працює 17 випускників Національної академії державного управління при Президентіві України (НАДУ).

За віковою структурою переважну кількість працівників Національного агентства становлять особи віком від 30 до 40 років. Найменше працівників у віковій категорії більше 50 років.

Віковий склад працівників: до 27 років – 47 працівників; від 28 до 30 років – 36 працівників; від 30 до 40 років – 96 працівників; від 41 до 49 років – 59 працівників; від 50 до 59 років – 18 працівників; від 60 років – 1 працівник.

Профільні департаменти на кінець 2017 року укомплектовані працівниками:

Департамент антикорупційної політики – 73%;

Департамент організації роботи із запобігання та виявлення корупції – 78%;

Департамент моніторингу дотримання законодавства про конфлікт інтересів та інших обмежень щодо запобігання корупції – 89%;

Департамент фінансового контролю та моніторингу способу життя – 84%;

Департамент з питань запобігання політичній корупції – 83%.

Стабільність, наступність та збереження персоналу, його інституційної пам'яті є важливою складовою для Національного агентства. Одним із найпоказовіших критеріїв у цій роботі є показник рівня плинності кадрів.

Так, протягом 2017 року в Національному агентстві звільнилося 60 працівників, з них за переведенням – 19; за власним бажанням – 16; за угодою сторін – 22, за невідповідність займаній посаді протягом строку випробування – 1, закінчення строку трудового договору – 2.

З метою належного аналізу кількісного та якісного складу призовників і військовозобов'язаних, їх бронювання на період мобілізації та на воєнний час, а також здійснення контролю за виконанням посадовими особами, призовниками і військовозобов'язаними встановлених правил військового обліку громадян України у Національному агентстві здійснюється ведення військового обліку відповідно до Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу" та Порядку організації та ведення військового обліку призовників і військовозобов'язаних, який затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 07 грудня 2016 року № 921.

2. Заміщення вакантних посад в Національному агентстві

Формування складу державних службовців в Національному агентстві здійснювалось шляхом конкурсного відбору або переведення на рівнозначну або нижчу вакантну посаду з інших державних органів згідно з вимогами Закону України "Про державну службу".

Проведення конкурсів здійснювалось з урахуванням рівня професійної компетентності, особистих якостей і досягнень кандидатів на зайняття вакантних посад.

Для проведення конкурсного відбору наказами Голови Національного агентства були утворені відповідні конкурсні комісії, які розглядали питання заміщення вакантних посад державної служби в Національному агентстві.

Станом на 31 грудня 2017 року відбулося 8 етапів конкурсного відбору на зайняття вакантних посад працівників апарату Національного агентства. Інформація щодо проведення конкурсів відображена в таблиці:

№	Дата оголошення конкурсу	Кількість посад	Посади категорії "Б"	Посади категорії "В"	Кількість заяв від кандидатів	Призначено осіб станом на 31.12.2017
1.	07.02.2017	24	5	19	261	28
2.	29.03.2017	24	8	16	263	23
3.	31.05.2017	6	2	4	65	5
4.	31.07.2017	2	1	1	23	2
5.	11.08.2017	1	1	-	6	1
6.	13.10.2017	1	1	-	2	1
7.	17.10.2017	20	5	15	111	8
8.	21.11.2017	30	5	25	129	21

Уся інформація про конкурси щодо заміщення вакантних посад державних службовців Національного агентства оприлюднювалася на сторінці у соціальній мережі Facebook (<https://www.facebook.com/NAZKgov>) та на офіційному веб-сайті Національного агентства України з питань державної служби.

3. Навчання і розвиток персоналу

Вагомим внеском у професійний розвиток працівників апарату Національного агентства стала участь у навчальних семінарах та тренінгах, у тому числі із залученням міжнародної технічної допомоги.

Навчання проводились за участі провідних міжнародних експертів ПРООН в Україні, ОЕСР, Антикорупційної ініціативи ЄС в Україні тощо.

Запрошеними тренерами також були фахівці державних органів, зокрема Міністерства юстиції України, Національного агентства України з питань державної служби, Генеральної прокуратури України, Національного антикорупційного бюро України, Національної поліції, Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Аудиторської палати України, ДП "Прозорро", судді.

Основна мета тренінгів – удосконалення професійної підготовки працівників апарату Національного агентства та підвищення компетентності працівників державних органів та посадових осіб місцевого самоврядування з питань, пов'язаних із запобіганням корупції.

Національне агентство провело системну роботу з роз'яснення основних положень антикорупційного законодавства, у тому числі під час проведення тренінгів для уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції, що є одним з пріоритетних завдань Національного агентства.

У 2017 році проведено робочу зустріч, робочу зустріч-дискусію, презентацію проекту Методології проведення антикорупційної експертизи, загалом 98 тренінгів для наведених нижче суб'єктних груп за відповідними тематичними напрямками.

Працівники Національного агентства пройшли такі навчання:

Кількість осіб	Тема навчального заходу	Організатор заходу
20	Аудит діяльності політичних партій. Основні показники висновків щорічного внутрішнього та зовнішнього аудитів діяльності політичних партій	Національне агентство
120	Заповнення електронних декларацій	
35	Судова практика розгляду справ про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, у сфері фінансування політичних партій та невиконання законних вимог (приписів) Національного агентства з питань запобігання корупції	
31	Організація участі прокурора у розгляді справ про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією	
25	Дотримання вимог нормопроєктувальної техніки при підготовці проектів актів антикорупційного законодавства	
12	Складання структури специфікацій на товари та послуги	
9	Вжиття можливих заходів для встановлення місцезнаходження керівників політичних партій, які не знаходяться за місцем реєстрації, та способів отримання їх персональних даних	
27	Міжнародна практика застосування правил етичної поведінки державних службовців та їх імплементація у національне законодавство	
19	Особливості дисциплінарної відповідальності державних службовців	
42	Обмеження щодо суміщення та сумісництва у запитаннях та відповідях	
14	Проведення у справах про адміністративні правопорушення за порушення встановленого порядку подання звітності політичними партіями	
17	Судова практика з розгляду справ про корупційні правопорушення, передбачені статтею 172-9 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Особливості розгляду справ про адміністративні правопорушення, пов'язані з невиконанням вимог посадових осіб (в контексті застосування статті 188-46 Кодексу України про адміністративні правопорушення)	
19	Здійснення перевірочних заходів щодо фактів, викладених у повідомленнях про можливі порушення антикорупційного законодавства, та пошук необхідної інформації для підтвердження або спростування	
35	Презентація проекту Методології проведення антикорупційної експертизи Національним агентством з питань запобігання корупції	
14	Використання сучасних інформаційних технологій в роботі (інфографіка)	
20	Судова практика з розгляду справ щодо порушень вимог Закону України "Про запобігання корупції" щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів	
30	Вступний тренінг для новопризначених працівників апарату Національного агентства з питань запобігання корупції	
44	Фінансова перевірка декларацій посадовців: кращі міжнародні практики	

16	Основні вимоги законодавства про захист персональних даних, інструменти регулювання обробки персональних даних, порядок і процедура їх застосування; теоретичний та практичний досвід забезпечення права на доступ до публічної інформації та принципи і правила застосування "трискладового тесту"; порядок розгляду звернень, скарг громадян	
20	Обговорення правових аспектів співпраці між правоохоронними органами держав учасниць Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти корупції	
19	Взаємодія Національного агентства з питань запобігання корупції із Національною поліцією України	
21	Оприлюднення публічної інформації у формі відкритих даних: підготовка паспортів набору даних	
139	Практичні аспекти взаємодії структурних підрозділів під час здійснення заходів фінансового контролю	
27	Особливості роботи з викривачами, а також студентами вищих навчальних закладів, які здійснюють проходження практики в Національному агентстві	
24	Способи встановлення наявності у фізичних осіб цінних паперів (корпоративних прав)	
34	Міжнародний досвід виявлення та запобігання корупційним ризикам в органах державної влади. Механізми управління та зниження корупційних ризиків у системі державного управління	
23	Питання здійснення публічних закупівель	
20	Несанкціоноване використання інформації з обмеженим доступом. Відповідальність за розповсюдження такої інформації	
19	Тайм-менеджмент у професійній діяльності державних службовців. Психологічні аспекти професійної діяльності, самоосвіта та самовдосконалення	
49	Основні недоліки, які допускаються при складанні протоколів про адміністративні правопорушення	
16	Практика розробки та імплементації міжнародних договорів	
16	Впровадження електронного урядування	
25	Дотримання вимог законодавства у сфері доступу до публічної інформації	
15	Проведення досліджень суспільної думки: методологія, методи, оцінка якості та інтерпретація даних	

V. Фінансово-господарська діяльність

Національне агентство з питань запобігання корупції визначене головним розпорядником бюджетних коштів за бюджетними програмами:

КПКВК 6331010 "Керівництво та управління у сфері запобігання корупції";

КПКВК 6331020 "Фінансування статутної діяльності політичних партій".

Законом України "Про Державний бюджет України на 2017 рік" за бюджетною програмою КПКВК 6331010 "Керівництво та управління у сфері запобігання корупції" Національному агентству з питань запобігання корупції з загального фонду державного бюджету на 2017 рік затверджені видатки у сумі 162 888,3 тис. грн, в т. ч.: поточні видатки – 96 688,3 тис. грн., капітальні видатки – 66 200,00 тис. грн.

Всього за бюджетною програмою КПКВК 6331010 "Керівництво та управління у сфері запобігання корупції" у 2017 році Національне агентство для забезпечення виконання своїх функцій і завдань використало 105 675,6 тис. грн, що становить 64,9% річного обсягу видатків.

№ з/п	Показник	Разом (тис. грн)
1.	Оплата праці	63 736,4
2.	Нарахування на заробітну плату	14 000,0
	Оплата праці і нарахування на заробітну плату	77 736,4
3.	Використання товарів і послуг	18 551,9
	в т. ч.:	
	Предмети, матеріали, обладнання, інвентар	2 347,5
	Оплата послуг (крім комунальних)	13 346,8
	Видатки на відрядження	700,0
	Оплата комунальних послуг	2 112,6
4.	Дослідження і розробки, окремі заходи з реалізації (державних) регіональних програм, не віднесені до заходів розвитку	45,0
5.	Інші поточні видатки	400,0
6.	Капітальні видатки	66 200,0
	у т. ч.:	
	Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	45 562,5
	Придбання землі та нематеріальних активів	20 637,5
	Всього	162 888,3

З метою забезпечення виконання завдань на запланованому рівні та ефективного використання бюджетних коштів Національне агентство у 2017 році здійснювало перерозподіли бюджетних асигнувань в межах коштів, передбачених за бюджетною програмою КПКВК 6331010 "Керівництво та управління у сфері запобігання корупції".

Аналіз використання видатків загального фонду державного бюджету за бюджетною програмою "Керівництво та управління у сфері запобігання корупції" за 2017 рік наведено у таблиці № 1.

**Аналіз використання видатків загального фонду державного бюджету
за КПКВК 6331010 "Керівництво та управління у сфері запобігання корупції"
за 2017 рік**

Таблиця № 1

КЕКВ	Найменування	Затверджено на 2017 рік (з урахуванням змін)	Використано у 2017 році	Повернуто до бюджету (тис. грн)
2110	Заробітна плата	63 736,4	63 736,4	0
2120	Нарахування на оплату праці	13 440,0	13 337,8	102,2
2210	Предмети, матеріали, обладнання та інвентар	3 285,5	3 280,4	5,1
2240	Оплата послуг (крім комунальних)	14 346,8	13 978,2	368,6
2250	Видатки на відрядження	470,0	444,1	25,9
2270	Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	1 374,6	979,6	395,0
2282	Окремі заходи з реалізації державних (регіональних) програм, не віднесені до заходів розвитку	10,0	3,9	6,1
2800	Інші поточні видатки	25,0	22,5	2,5
3110	Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	45 562,5	7 148,8	38 413,7
3160	Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	20 637,5	2 743,9	17 893,6
РАЗОМ		162 888,3	105 675,6	57 212,7

Повернення коштів до бюджету у сумі 57 212,7 тис. грн зумовлене низкою причин, зокрема економним використанням комунальних послуг та енергоносіїв, економією коштів по нарахуваннях на оплату праці, а також прийняттям Кабінетом Міністрів України розпорядження (від 08 листопада 2017 року № 757) "Про затвердження Плану заходів з впровадження системи проведення логічного та арифметичного контролю декларацій та модернізації програмно-апаратного комплексу інформаційно-телекомунікаційної системи "Єдиний державний реєстр декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування". Відповідно до пункту 10 зазначеного Плану заходів передбачено проведення аудиту роботи ІТС Реєстр, що унеможливило реалізацію в межах бюджетного року комплексу заходів, пов'язаних з розвитком та модернізацією Реєстру з огляду на необхідність постачання обладнання, розробки програмного забезпечення, технічної документації, проведення випробувань та дослідної експлуатації.

З метою інституційного розвитку Національного агентства та розбудови відповідних механізмів запобігання корупції в Україні, створення необхідної матеріально-технічної бази в рамках міжнародної технічної допомоги, зокрема в рамках програми Консультативної місії Європейського Союзу з реформування сектору цивільної безпеки України (CSFP) "Операційна підтримка у наданні стратегічних консультацій щодо реформування сектору цивільної безпеки України на 2015–2016 роки (zareєстрованої при Міністерстві економічного розвитку і торгівлі України під номером 3531-01), проектів "Програма ефективної і відповідальної політики" та "Посилення спроможності учасників виборчих процесів", відповідно до Протоколів про порозуміння та співпрацю від 13 січня 2017 року між Національним агентством з питань запобігання корупції та IFES, "Проекту експертної підтримки врядування та економічного розвитку" (EDGE), Національному агентству безоплатно були передані товарно-матеріальні цінності та офісне обладнання на загальну суму 972,014 тис. грн.

Законом України "Про Державний бюджет України на 2017 рік" на фінансування статутної діяльності політичних партій Національному агентству, за бюджетною програмою КПКВК 6331020 "Фінансування статутної діяльності політичних партій" передбачені видатки у сумі 442 399,4 тис. грн, які у повному обсязі були розподілені та профінансовані політичним партіям, які отримали право на державне фінансування статутної діяльності.

Загальний обсяг видатків, передбачений Національному агентству на 2017 рік за бюджетними програмами КПКВК 6331010 та КПКВК 6331020 становить 605 287,7 тис. грн, з них використано 548 075,0 тис. грн, що становить 64,9% річного обсягу видатків. Повернено до державного бюджету 57 212,7 тис. грн.

VI. Основні пріоритетні завдання Національного агентства з питань запобігання корупції на 2018 рік

Національне агентство схвалило Пріоритети діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції на 2017–2020 роки (рішення від 15 грудня 2016 року № 144), які також включено до проекту Середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року.

Також схвалено пропозиції до проекту Плану пріоритетних дій Уряду на 2018 рік (рішення від 08 грудня 2017 року № 1374 та від 19 січня 2018 року № 7).

Пріоритетними для Національного агентства є такі завдання:

1. Забезпечення ефективної роботи превентивних антикорупційних підрозділів, які мають стати повноцінним інструментом реалізації заходів щодо запобігання корупції в органах державної влади, місцевого самоврядування, підприємствах, установах, організаціях, що входять до сфери їх управління.

2. Контроль виконання антикорупційних програм органів державної влади, обласних державних адміністрацій і рад, державних цільових фондів з метою

забезпечення реалізації локальної антикорупційної політики на основі результатів аналізу корупційних ризиків.

3. Підвищення рівня стандартів доброчесності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняних до них осіб, а також громадськості шляхом запровадження комплексу заходів, спрямованих на викорінення корупції, запобігання умовам, що можуть сприяти її виникненню.

4. Забезпечення функціонування Єдиного державного реєстру декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, з метою здійснення ефективного контролю за дотриманням вимог законодавства щодо подання е-декларацій та належної перевірки поданих декларацій та виявлення фактів порушення вимог фінансового контролю.

5. Удосконалення системи державного контролю за партійними фінансами задля забезпечення прозорості фінансування політичних партій з обмеженням впливу приватного капіталу на політику та публічності інформації про фінансування діяльності політичних партій.

6. Проведення чергового етапу опитування щодо рівня корупції в Україні, відповідно до затвердженої Методики стандартного опитування щодо рівня корупції в Україні.

7. Розробка проекту Державної програми з реалізації нової Антикорупційної стратегії на 2018–2020 роки на основі результатів аналізу корупційних ризиків та з урахуванням аналізу стану виконання Антикорупційної стратегії на 2014–2017 роки, завдань і заходів, передбачених Державною програмою з її реалізації, результатів оцінювання рівня корупції в Україні.

8. Підвищення відкритості та прозорості діяльності Національного агентства: розвиток відкритих даних, створення системи обліку документів тощо.